

สถานการณ์โรคหัด (Measles) ประเทศไทย

ข้อมูล ณ วันที่ 25 สิงหาคม 2568

กองระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค

โรคหัด เกิดจากเชื้อไวรัส Measles ติดต่อกันโดยการไอ จาม หรือพูดคุยระยะใกล้ชิด แพร่กระจายได้ง่าย เมื่อผู้ป่วยหายใจหรือไอ จาม ละอองอากาศที่ปนเปื้อนเชื้อไวรัส ระยะฟักตัว 7 – 21 วัน (เฉลี่ยประมาณ 14 วัน) จากวันที่สัมผัสโรคจนถึงมีผื่นเกิดขึ้น ทั้งนี้ผู้ป่วยสามารถแพร่เชื้อได้ 4 วันก่อนผื่นขึ้น ไปจนถึงหลังผื่นขึ้นแล้ว 4 วัน อาการและการแสดงของโรค เริ่มด้วยมีไข้ น้ำมูกไหล มักจะไอแห้ง ๆ หลังจากนั้นจะมีไข้สูง ตาแดงและแฉะ อาจมีไข้สูงประมาณ 3 – 4 วัน จึงเริ่มมีผื่นขึ้นลักษณะผื่นนูนแดง (maculopapular rash) ติดกันเป็นปื้น ๆ ภาวะแทรกซ้อนที่สำคัญและรุนแรงคือปอดอักเสบและสมองอักเสบซึ่งเป็นสาเหตุของการเสียชีวิตได้ โดยเฉพาะในเด็กเล็ก การตรวจทางห้องปฏิบัติการโดยการเจาะเลือดเพื่อตรวจหาภูมิคุ้มกันชนิด IgM ต่อไวรัสหัดด้วยวิธี ELISA ให้เจาะเลือดเพียงครั้งเดียว ในช่วง 1 - 30 วันหลังผื่นขึ้น หรือเก็บตัวอย่างจาก throat swab หรือ nasal swab ตรวจหาสารพันธุกรรมหรือเพาะแยกเชื้อไวรัส โดยควรเก็บในช่วง 1 - 14 วันหลังผื่นขึ้น แนะนำให้ทำในกรณีเกิดการระบาด หรือเป็นผู้ป่วยรายแรกของพื้นที่

ข้อมูลการเฝ้าระวังโรคหัดจากฐานข้อมูลโปรแกรมโรคกำกวมดล้า กรมควบคุมโรค ข้อมูลระหว่างวันที่ 1 มกราคม - 25 สิงหาคม 2568 พบว่ามีรายงานผู้ป่วยไข่ออกผื่นหรือสงสัยหัดทั้งสิ้น 1,680 ราย พบผู้ป่วยที่ได้รับการยืนยันผลตรวจทางห้องปฏิบัติการโรคหัด 415 ราย (ร้อยละ 24.7) และมีประวัติเชื่อมโยงทางระบาดวิทยา 73 ราย (ร้อยละ 4.34) คิดเป็นอัตราป่วย 0.75 ต่อแสนประชากร และมีอาการเข้าได้กับโรคหัด 217 ราย (ร้อยละ 12.92) ผู้ป่วยยืนยันทางห้องปฏิบัติการ 35 ราย (ร้อยละ 2.08) ผู้ป่วยที่ได้รับการยืนยันผลตรวจทางห้องปฏิบัติการโรคหัดเยอรมัน 9 ราย (ร้อยละ 0.54) และผู้ป่วยที่ไม่ใช่หัด/ หัดเยอรมัน 931 ราย (ร้อยละ 55.42)

สำหรับสถานการณ์โรคหัด พบผู้ป่วยยืนยันหัดและผู้ป่วยที่มีความเชื่อมโยงทางระบาดวิทยา 488 ราย โดยพบผู้ป่วยเพิ่มขึ้นจากสัปดาห์ที่ผ่านมา 4 ราย อัตราส่วนเพศชายต่อเพศหญิง คือ 1:1.07 ผู้ป่วยมีสัญชาติไทย ร้อยละ 88.89 และไม่ใช่สัญชาติไทย ร้อยละ 11.11 ส่วนใหญ่เป็นสัญชาติกัมพูชา (ร้อยละ 4.32) และเมียนมา (ร้อยละ 3.70) โดยผู้ป่วยที่ไม่ใช่สัญชาติไทยกระจายอยู่ในจังหวัด ดังนี้ กรุงเทพฯ (12), ระยอง (7), ประจวบคีรีขันธ์ (6), จันทบุรี (5), สงขลา (3), สระแก้ว (3), ฉะเชิงเทรา (2), ชลบุรี (2), ระนอง (2), ตราด (1), ตาก (1), นครราชสีมา (1), อุตรดิตถ์ (1), สุราษฎร์ธานี (1), ยะลา (1), ภูเก็ต (1), พระนครศรีอยุธยา (1), และเชียงราย (1) มีรายงานผู้ป่วยต่างชาติที่เข้ามารักษาที่ประเทศไทยในจังหวัดตราด 3 ราย ผู้ป่วยมีอายุระหว่าง แรกเกิด – 66 ปี (มัธยฐาน 7 ปี 6 เดือน) พบอัตราป่วยในกลุ่มเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี มากที่สุด หรือคิดเป็น 7.53 ต่อแสนประชากร ตั้งแต่สัปดาห์ที่ 11 เป็นต้นมา มีการรายงานผู้ป่วยยืนยันในบุคลากรทางการแพทย์ใน 8 จังหวัด ได้แก่ ประจวบคีรีขันธ์ กระบี่ สุราษฎร์ธานี สระแก้ว สุรินทร์ สงขลา นครศรีธรรมราช และมหาสารคาม

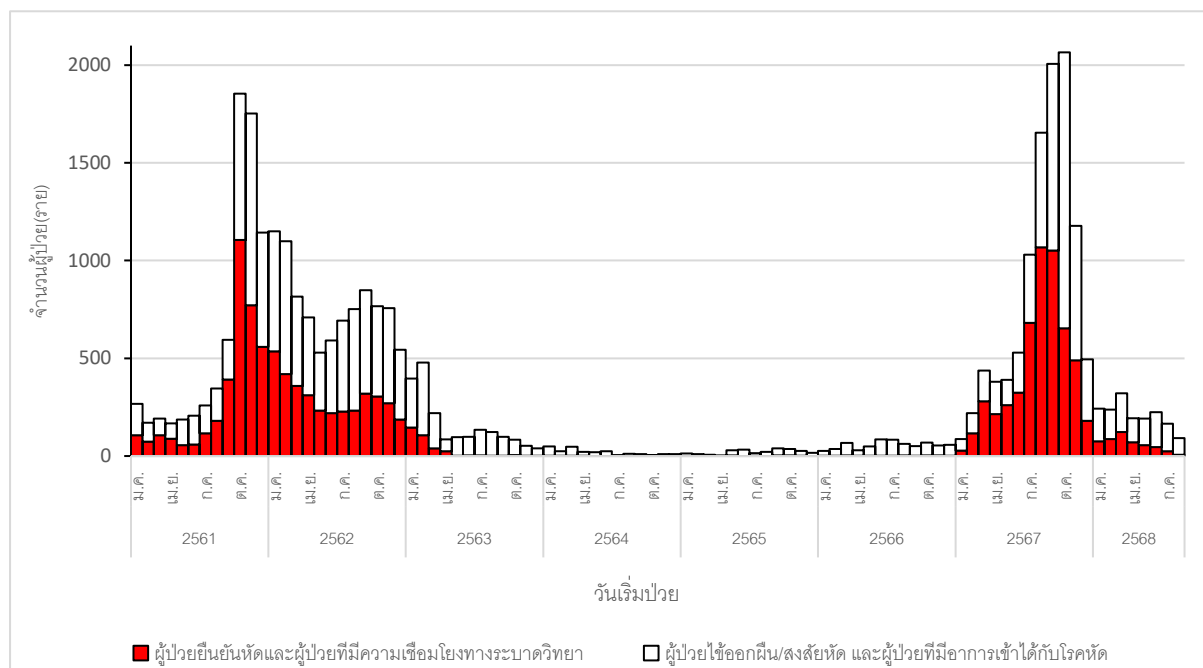
โดยจังหวัดยะลามีอัตราป่วยสูงสุด 17.1 ต่อแสนประชากร รองลงมาคือ ปัตตานี สระแก้ว (11.93 และ 6.46 ต่อแสนประชากร ตามลำดับ) จากการตรวจสอบประวัติการได้รับวัคซีนป้องกันโรคหัดของผู้ป่วย พบว่า ร้อยละ 43.24 ของผู้ป่วยไม่เคยได้รับวัคซีนมาก่อน ร้อยละ 41.39 ไม่ทราบหรือไม่แน่ใจในการรับวัคซีน ร้อยละ 5.95 เคยได้รับวัคซีน 2 ครั้ง ร้อยละ 4.71 เคยได้รับวัคซีน 1 ครั้ง และร้อยละ 4.71 เคยได้รับวัคซีน แต่ไม่ทราบจำนวนครั้ง

มีการรายงานผู้ป่วยยืนยันหัดใน 38 จังหวัด โดยในช่วงเดือนเมษายน 2568 จนถึง 25 สิงหาคม 2568 ที่ผ่านมา พบว่าส่วนใหญ่มีการรายงานผู้ป่วยยืนยันโรคหัด และผู้ป่วยที่มีความเชื่อมโยงทางระบาดวิทยา ในพื้นที่นอก 4 จังหวัดชายแดนใต้ (รูปที่ 2) ทั้งนี้พบผู้ป่วยกระจายไปทุกภูมิภาคของประเทศไทย โดยเฉพาะ ในภาคตะวันออก และทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (รูปที่ 3, 4)

เมื่อพิจารณาสถานการณ์การระบาดเป็นกลุ่มก้อนของโรคหัด ระหว่างวันที่ 1 มกราคม - 25 สิงหาคม 2568 พบว่า มีรายงานผู้ป่วยยืนยันเป็นกลุ่มก้อนรวม 29 เหตุการณ์ โดยมีเหตุการณ์ใหม่คือเป็นรายงาน ผู้ป่วยกลุ่มก้อนในบุคลากรทางการแพทย์ ในจังหวัดมหาสารคาม อยู่ระหว่างการสอบสวนโรค สำหรับการ ระบาดทั้ง 29 เหตุการณ์ เป็นการรายงานจากพื้นที่ชายแดนใต้ 15 เหตุการณ์ โดยเป็นการระบาดในโรงเรียน 9 เหตุการณ์ ชุมชน 5 เหตุการณ์ และห้างสรรพสินค้า 1 เหตุการณ์ และนอกพื้นที่ชายแดนใต้ 14 เหตุการณ์ ในกรุงเทพมหานคร จันทบุรี ชลบุรี ชัยภูมิ ระนอง ระยอง สระแก้ว มหาสารคาม และประจวบคีรีขันธ์ โดยเป็นการระบาดในโรงเรียน 2 เหตุการณ์ ครอบครัว 6 เหตุการณ์ ชุมชน 1 เหตุการณ์ สถานที่ทำงาน 2 เหตุการณ์ โรงพยาบาล 2 เหตุการณ์ และเรือนจำ 1 เหตุการณ์ โดยจำนวนผู้ป่วยอยู่ระหว่าง 2 – 24 ราย (มัธยฐาน 4 รายต่อเหตุการณ์) จากเหตุการณ์ดังกล่าวพบแนวโน้มการระบาดกระจายนอกพื้นที่ชายแดนใต้ มากขึ้น

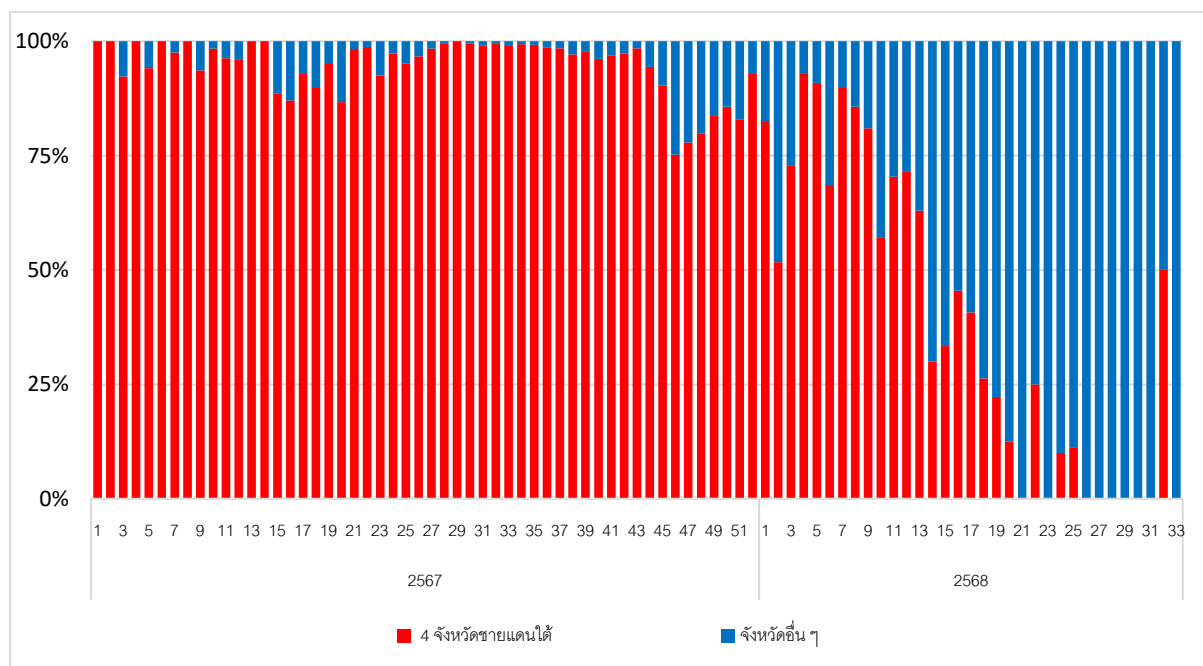
ข้อมูลจากการเฝ้าระวังสายพันธุ์เชื้อก่อโรคของกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ พบว่า ในปี 2567 ถึง 25 สิงหาคม 2568 โดยปกติสายพันธุ์หัดที่ไหลเวียนในประเทศไทยส่วนใหญ่ คือ สายพันธุ์ D8 แต่ในปี 2568 เริ่มพบสายพันธุ์ B3 เพิ่มมากขึ้น ซึ่งเป็นสายพันธุ์ที่พบในประเทศเพื่อนบ้าน (เวียดนาม กัมพูชา) โดยมีรายงาน ผู้ป่วยติดเชื้อหัดสายพันธุ์ B3 ใน 8 จังหวัด คือ กรุงเทพมหานคร จันทบุรี ชลบุรี ตราด นครราชสีมา ระยอง สระแก้ว สุราษฎร์ธานี (รูปที่ 5) และพบการเปลี่ยนแปลงทางพันธุกรรมของสายพันธุ์ B3 ในผู้ป่วยจังหวัด สระแก้ว และจังหวัดสุราษฎร์ธานี นอกจากนี้ข้อมูลจากองค์การอนามัยโลก พบแนวโน้มการรายงานผู้ป่วยโรคหัด เพิ่มสูงขึ้นที่ประเทศเวียดนาม และกัมพูชา (พฤษภาคม 2568)

รูปที่ 1 กราฟแสดงจำนวนผู้ป่วยไข้ออกผื่น/สงสยหัด จำแนกตามชนิดของผู้ป่วย และวันที่เริ่มป่วย รายเดือน ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2561 – 25 สิงหาคม 2568

ที่มา: รายงานข้อมูลโปรแกรมโรคกำจัดกาฬลง

รูปที่ 2 กราฟแสดงร้อยละผู้ป่วยยืนยัน ผู้ป่วยที่มีความเชื่อมโยงทางระบาดวิทยา จำแนกตามจังหวัดที่ป่วย ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม – 25 สิงหาคม 2568

ที่มา: รายงานข้อมูลโปรแกรมโรคกำจัดกาฬลง

รูปที่ 3 จำนวนผู้ป่วยยืนยันติดต่อทางห้องปฏิบัติการ ผู้ป่วยที่มีความเชื่อมโยงทางระบาดวิทยา และผู้ป่วยที่มีอาการเข้าได้กับโรคหัด ของจังหวัดที่พบผู้ป่วย จำแนกตามสัปดาห์ที่เริ่มป่วย ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2568 - 25 สิงหาคม 2568

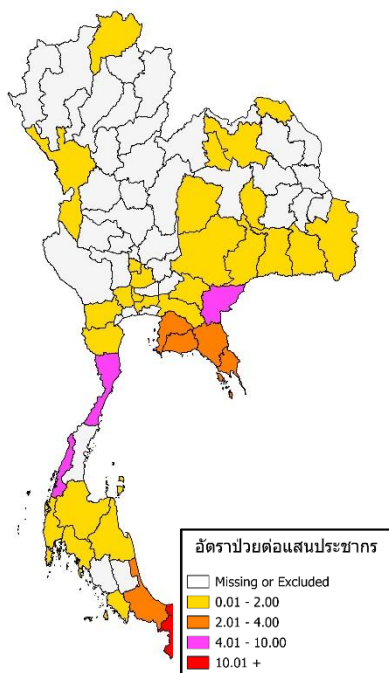
จังหวัด	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	รวม
ปัตตานี	7	8	8	2	8	16	9	11	18	14	15	16	6	5	5	3	7	4	2			3	1	3			1				1				173
ยะลา	4	9	4	14	6	15	5	6	8	7	5	5	10	1	2	4	4	1	1	1		2	1	1		1	2	1				1	4	1	126
นราธิวาส	12	12	2	7	4	3	6	5	4	1	7	2	2	2	3		3	3	2	1		4		2			1	2		1				91	
สงขลา										2		3	1	5	4	1	4	3	6	3	3	2	1	2	1	2		2	1	1				47	
สงขลา	1	4	3	1	1	4	2	1	1	3	3	5	4	2	1	2	2	1							1				2	1	1		1	44	
ชลบุรี																	3		1			2		1	4	10	5	10	3			1		40	
กรุงเทพมหานคร	1	10							1	1			1	3		1	5				1		1	3	2	2	2	2				1		33	
ระยอง							1	1	2	3	1						1	2	1		1	1	5	1	2	1	4		1				2	1	31
ประจวบคีรีขันธ์				1						1	1	2	2	4		3		6	1	1	2	2												26	
นครปฐม						1		1	4	8	1	1								1					1									18	
สกล		4													1						1	1						1		2		2		12	
จันทบุรี		1									1		2					1	1		1		1	3										11	
ระนอง					10																														10
ละพียงพรา	1		1		1																				1		1							5	
ตราด*						1					1	1										1					1							5	
บุรีรัมย์																1						1			1						1			4	
สุราษฎร์ธานี										1		1			1											1								4	
เชียงใหม่														1															1				1		3
เพชรบุรี																				2					1									3	
อุบลราชธานี																		1							1					1	1			3	
กระบี่													1				1																1	3	
ภูเก็ต	1																						1					1						3	
มหาสารคาม																													1			1	2		3
นนทบุรี																			2										1					3	
นครราชสีมา																																1		3	
อุดรธานี											1	1																					1	3	
สุรินทร์											1	1												1										3	
เชียงใหม่								1						1																		1		3	
ชัยภูมิ						1		1																										2	
อ่างทอง		1																																2	
ตาก																														1				2	
นครศรีธรรมราช																									1							1		2	
พังงา																						1											1	2	
ราชบุรี																		1					1											2	
ร้อยเอ็ด									1																							1		2	
ขอนแก่น																											1							1	
บึงกาฬ																										1								1	
พระนครศรีอยุธยา												1																						1	
ปราจีนบุรี													1																					1	
ศรีสะเกษ													1																					1	
หนองบัวลำภู							1																											1	

หมายเหตุ: *รายงานผู้ป่วยจากต่างประเทศเข้ามารับการรักษาในประเทศไทย (imported case) ทั้ง 3 ราย

สัปดาห์การระบาดจากวันเริ่มมีฝน

ที่มา: ฐานข้อมูลโปรแกรมโรคกักกวาดล้าง

รูปที่ 4 อัตราป่วยโรคหัด (ผู้ป่วยยืนยัน และผู้ป่วยเชื่อมโยงทางระบาดวิทยา) จำแนกรายจังหวัด
ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม – 25 สิงหาคม 2568

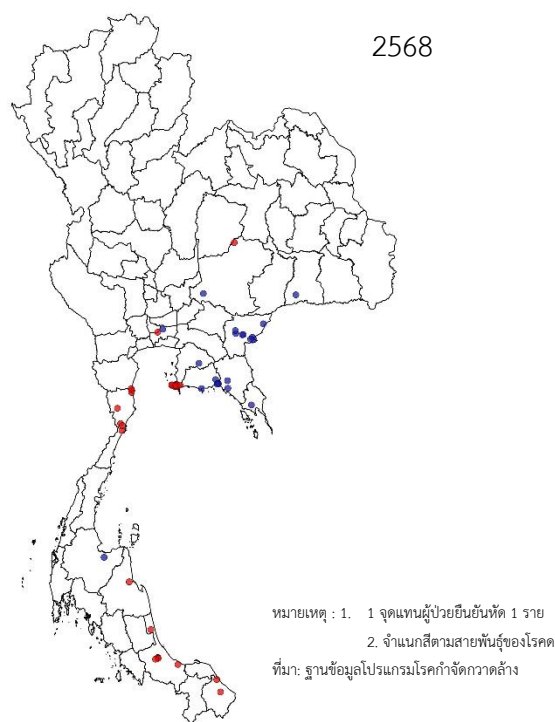
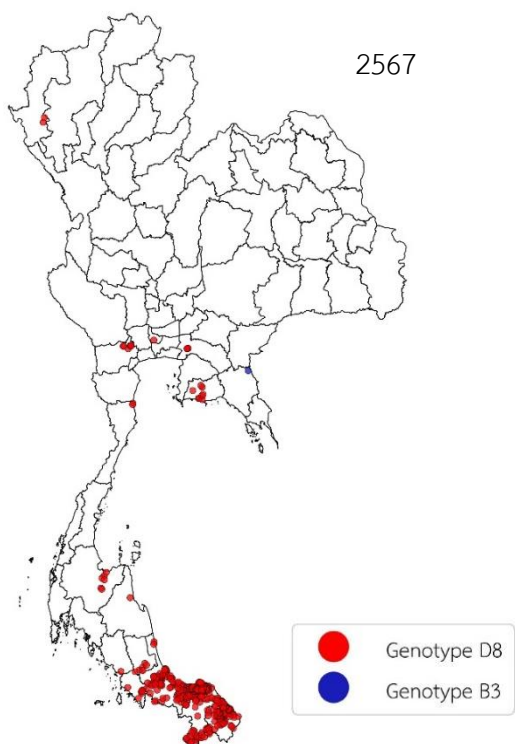

จังหวัด	อัตราป่วยโรคหัดต่อแสนประชากร 10 อันดับแรก
ยะลา	17.1
ปัตตานี	11.93
สระแก้ว	6.46
ระนอง	5.56
ประจวบคีรีขันธ์	4.83
นราธิวาส	3.41
ระยอง	3.38
สงขลา	2.67
ชลบุรี	2.31
ตราด*	2.3

*จังหวัดตราด มีรายงานผู้ป่วยจากต่างประเทศเข้ามารับการรักษาในประเทศไทย
(imported case) 3 ราย

ที่มา: ฐานข้อมูลโปรแกรมโรคกำกวมดัดแปลง

รูปที่ 5 ผู้ป่วยที่ได้รับการยืนยันสายพันธุ์โรคหัด จำแนกรายจังหวัดตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2567 – 25 สิงหาคม 2568

สรุปและคำแนะนำในการป้องกันและควบคุมโรค

สถานการณ์โรคหัด ในเดือนมกราคม – สิงหาคม 2568 พบแนวโน้มการรายงานผู้ป่วยยืนยันกระจายไปทุกภูมิภาคของประเทศไทย โดยเฉพาะในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบสัดส่วนรายงานผู้ป่วยโรคหัดนอกพื้นที่ 4 จังหวัดชายแดนใต้มากขึ้น แม้ในภาพรวมจะพบอัตราป่วยส่วนใหญ่เป็นเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี แต่เริ่มพบผู้ป่วยในช่วงวัยผู้ใหญ่มากขึ้น (ค่ามัธยฐานอายุเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง) และพบผู้ป่วยในบุคลากรทางการแพทย์ประปรายอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งมีผู้ป่วยบุคลากรเป็นกลุ่มก้อนอีกด้วย รวมถึงข้อมูลจากองค์การอนามัยโลกตั้งแต่ต้นปี 2568 พบว่ามีรายงานการระบาดของโรคหัดในประเทศเวียดนามและกัมพูชา เพื่อป้องกันและควบคุมการระบาดควรมีการดำเนินการ ดังนี้

1. สำหรับประชาชน

- **กรณีที่ไม่มีอาการป่วย :** รักษาสุขอนามัยส่วนบุคคล สวมใส่หน้ากากอนามัยเมื่ออยู่ในพื้นที่ที่มีคนหนาแน่น หลีกเลี่ยงการสัมผัสใกล้ชิดกับผู้ที่มีไข้ ไอ จาม และควรฉีดวัคซีนป้องกันโรคหัด สำหรับเด็กควรได้รับวัคซีนป้องกันโรคหัดให้ครบ 2 เข็ม โดยฉีดวัคซีนเมื่ออายุ 9 เดือน และ 1 ปีครึ่ง หากเด็กยังไม่เคยได้รับวัคซีนมาก่อนไม่ว่าจะอายุใด ๆ ก็ตาม ควรเข้ารับวัคซีนที่สถานพยาบาลใกล้บ้าน

- **กรณีที่มีอาการป่วย :** หากมีอาการไอ จาม ไข้ ควรรีบไปพบแพทย์ทันที เพื่อรับการตรวจประเมิน โดยแพทย์หรือบุคลากรทางการแพทย์ และในช่วงที่มีอาการป่วย ควรสวมหน้ากากอนามัย หลีกเลี่ยงการอยู่ใกล้ชิดกับผู้อื่น และหากได้รับการวินิจฉัยว่าเป็นโรคหัด ให้หยุดงาน หยุดเรียน และหลีกเลี่ยงไปในพื้นที่ที่มีประชากรหนาแน่น หลังจากฟื้นขึ้นวันแรก ไปเป็นระยะเวลาอย่างน้อย 4 วัน เพื่อลดการแพร่กระจายของโรค

2. สำหรับเจ้าหน้าที่สาธารณสุข

- ให้หน่วยงานสาธารณสุขระดับพื้นที่ เพิ่มความเข้มข้นของการเฝ้าระวังโรคตามมาตรฐานท้องที่การอนามัยโลกกำหนด และติดตามสถานการณ์โรคอย่างใกล้ชิด ควรสำรวจความครอบคลุมของวัคซีนในพื้นที่ และควรเพิ่มความครอบคลุมของวัคซีนในกลุ่มเป้าหมายให้ได้อย่างน้อย ร้อยละ 95 เพื่อป้องกันการระบาดของโรคในชุมชน

- กรณีพบผู้ป่วยใช้ร่วมกับผื่นชนิด Maculopapular Rash หรือสงสัยหัด ให้เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบดำเนินการสอบสวนโรค พร้อมทั้งเก็บตัวอย่างเลือด ส่งตรวจยืนยันทางห้องปฏิบัติการ ภายใน 48 ชั่วโมง และเก็บตัวอย่าง Throat/nasal swab ส่งตรวจหาสายพันธุ์เพื่อให้ทราบแหล่งที่มาของเชื้อ รวมทั้งรายงานผู้ป่วยโรคหัด ผ่านฐานข้อมูลโปรแกรมโรคกำจัดกวาดล้าง(<https://appsdoe.moph.go.th/measles>) และทำการค้นหาผู้สัมผัสใกล้ชิดที่มีความเสี่ยงสูงเพื่อป้องกันการแพร่กระจายเชื้อต่อไป

รายงานฉบับนี้จัดทำขึ้นจากข้อมูลที่รายงานโดยโรงพยาบาล สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด และสำนักงานป้องกันควบคุมโรคในพื้นที่ โดยได้รับการสนับสนุนด้านเทคนิคและงบประมาณบางส่วน ภายใต้ความร่วมมือระหว่างกรมควบคุมโรค และองค์การอนามัยโลก (WHO)

เรียบเรียงโดย : ภูมิภัทร ยอดชมภู ฉัตรมงคล สัมแบน ปรางณพิชญ์ วิหารทอง ชญานิจ มหาสิงห์ ภาวินี ด้วงเงิน

กลุ่มพัฒนาระบบเฝ้าระวังทางระบาดวิทยาโรคติดต่อ

กองระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค